یکی از ویژگی‌های گل اکسالیس برگ‌های مثلثی شکل آن است که بی‌شباهت به پروانه نیست

در گزارش امروز با گل اکسالیس و نحوه مراقبت از آن آشنا می‌شویم

بنفش خاص

گل‌های برگ رنگی زیادی داریم مثل حسن یوسف، کروتون، هیپوستس، برگ بیدی، فیتونیا، پپرومیا و دراسنا. اکسالیس که به‌نام شبدر زینتی یا شبدر کاذب هم معروف است یکی از این گیاهان غیرمعمول با شاخ و برگ بنفش یا جگری مایل به سیاه است. معمولا چنین تصور می‌شود که این گیاهان استثنایی پرورش سختی دارند اما اکسالیس از دسته گل‌های آسان رشد است. این گل چند ویژگی جذاب دیگر هم دارد یکی شکل برگ‌هایش است که مثلثی است و معمولا در گروه‌های سه تایی رشد می‌کند. دیگر این‌که در شب یا در روزهای ابری برگ‌ها مثل یک چتر جمع‌شده و دوباره با نور صبح باز می‌شوند. رنگ خاص برگ‌های گل می‌تواند تضاد زیبایی را با برگ‌های سبز دیگر گل‌ها ایجاد کند. این گیاه گل‌های کوچکی به رنگ سفید تا صورتی و بنفش کمرنگ می‌دهد اما بهتر است آنها را چید چون نمای زیبای گیاه به خاطر برگ‌هاست نه گل‌ها؛ ضمن این‌که وجودشان برای بعضی افراد حساسیت زاست.

زینب خزایی
جامعه

مراقبت‌های لازم از اکسالیس

اکسالیس در بهار کاشته می‌شود و برای گیاه خانگی یک گزینه مناسب است. رشد متوسطی دارد و کلید شادابی و نشاط یک گیاه سالم آن است که در جای آفتابی‌گیری از خانه یا محل کار قرار بگیرد و هر زمان که خاک شروع به خشک‌شدن کرد آن را آبیاری کنید. همچنین برنامه‌ریزی کنید تا در طول فصل رشد آن را با کود تغذیه کنید تا تشویق به رشد شود.

دقت کنید این گل به‌طور طبیعی و در هوای آزاد در طول پاییز تا بهار رشد می‌کند و گل می‌دهد و در زمستان یا در اثر شرایطی مثل گرما، خشکی و تاریکی‌هوا به خواب می‌رود اما برای گیاهان آپارتمانی، بسته به شرایط محیطی ممکن است این اتفاق برای همه یکسان رخ ندهد اما اگر دیدید در فصل تابستان رشد شاخ و برگ گیاه کم شد آبیاری را کاهش دهید و کوددهی آن را متوقف کرده و صبر کنید تا گیاه بیدار شود. به‌محض این‌که رشد شاخ و برگ جدید شروع شد مراقبت‌های عادی گیاه را از سر بگیرید.

نور: این گیاه در نور کامل آفتاب به خوبی رشد می‌کند به این معنی که روزانه به ۴ ساعت نور مستقیم خورشید نیاز دارد. اگر گلدان را در حیاط یا در فضای باز تراس می‌گذارید آن را از آفتاب گرم ظهر محافظت و برایش سایه فراهم کنید. در محیط داخل خانه، گیاه باید نزدیک یک پنجره نورگیر باشد. در طول هفته به‌طور منظم گلدان را بچرخانید تا تمام قسمت‌های گیاه از نور بهره‌مند شود. نور کم محیط باعث رشد ضعیف و شل و آویزان‌شدن گیاه می‌شود.

نکته: گیاهان برگ رنگی نسبت به دیگر گیاهان نیاز نوری بیشتری دارند و در نور کم برگ‌هایشان سبز می‌شود.

خاک: اکسالیس می‌تواند در انواع مختلف خاک رشد کند به شرطی که خاک زهکشی خوبی داشته باشد اما اگر خاک سنگین باشد مثل خاک رسی یا زهکش خوبی نداشته باشد، ماندابی‌شدن باعث پوسیدگی گیاه می‌شود چون پیازهای آن مستعد پوسیدگی هستند. پس بهتر است خاک آن سبک ماسه‌ای یا مخلوطی از شن را در خود داشته باشد. ترکیب خاک برگ و خاک باغچه یا ترکیب پیت ماس با پرلیت هم مناسب است.

آبیاری: آبیاری برای گل‌های جوان یک نیاز ضروری است اما گل‌های بزرگتر تحمل کم آبی را دارند. در طول فصل رشد هر زمان که احساس کردید دو سه سانت رویی سطح خاک خشک‌شده آن را آبیاری کنید اما در فصل خواب که گیاه رشدش راکد است هر دو تا سه هفته یک‌بار به آرامی آن را آبیاری کنید تا از خشک‌شدن کامل خاک جلوگیری شود.

نکته: چون گیاه پیاز دارد آبیاری زیاد باعث پوسیده شدنش می‌شود.

دما: این گل اصلا گرما را نمی‌پسندد و در هوای گرم شل و آویزان می‌شود. پس برای شادابی نیاز به هوای خنک مثلا دمای بین ۲۳-۱۵ درجه سانتی‌گراد دارد.

بهتر است گیاه از بادهای شدید محافظت شود و در معرض هوای ورودی و خروجی خانه یا وسایل گرمایشی و سرمایشی قرار نگیرد چون شاخ و برگش آسیب می‌بیند و گیاه زیبایی خود را از دست می‌دهد.

رطوبت: میزان رطوبت متوسط برای این گل رطوبت ایده‌آل خانه است اما اگر هوای خانه خشک است پای زیر گلدانی را مقداری آب بریزید به اصطلاح برایش جزیره درست کنید چون گیاه برای باز و بسته کردن برگ‌ها نیاز به رطوبت کافی دارد؛ البته دقت کنید بین ته گلدان و زیر گلدانی فاصله‌ای باشد تا آب مستقیم به ریشه نرسد.

کود: طی فصل رشد می‌توانید طبق دستورالعمل‌های روی بسته کود، دو هفته یک بار از کودهای مایع استفاده کنید. مخلوط‌کردن مقدار کمی کود کمپوست در خاک هم می‌تواند به رشد سالم کمک کند.

تعویض گلدان: در فصل زمستان که گیاه در حال استراحت است می‌توانید گلدان را عوض کنید البته بهتر است این کار هر دو سال یک‌بار انجام شود تا گیاه فرصت ریشه دوانی داشته و ریشه قوی و پرپشتی داشته باشد.

نکته: بهترین زمان برای این کار موقع استراحت گیاه است. بعضی‌ها در این زمان گیاه را سرزنی می‌کنند و دو هفته بعد گلدانش را عوض می‌کنند.

تکثیر: این گل جزو گل‌های پیازدار است. موقع تعویض گلدان می‌توانید پیازچه‌های گل را از آن جدا کنید و در گلدان دیگری بکارید.

آفات و بیماری‌ها

گل اکسالیس مستعد ابتلا به چند آفت و بیماری شایع است. برخی از آفات شامل شته‌ها و کنه‌ها هستند که می‌توانید آنها را با صابون‌های حشره‌کش گیاهی درمان کنید. همچنین این گل می‌تواند به یک نوع بیماری قارچی مبتلا شود که باعث کپک‌زدگی روی شاخ و برگ‌ها می‌شود. معمولا هم دلیل آن رطوبت بالای محیط به علت تهویه نامناسب یا آبیاری‌کردن از بالای برگ‌ها و ماندن آب روی آنهاست. تراکم شاخ و برگ در گلدان و شلوغ بودنش هم یک عامل دیگر بیماری است.

مشکلات رایج گل اکسالیس

این گل از آن دسته گل‌هایی است که سازگار است و آسان می‌توان آن را در خانه نگهداری کرد اما گاهی به دلیل نامناسب‌بودن شرایط محیطی ممکن است دچار مشکلاتی شود:

خوابیدگی گیاه: اگر گیاه به حالت خوابیده درآمد سعی کنید آن را در جای نورگیرتری بگذارید تا شاخ و برگ آن جان بگیرد و سرپا شود؛ البته قبل از هر چیز مطمئن شوید گیاه تشنه نیست.

بلند و بدقواره‌شدن گیاه: کم نور بودن جای گلدان عامل آن است. گلدان را به جای پرنورتری منتقل کنید.

ریزش برگ‌ها: ریزش برگ‌ها اغلب به دلیل کمبود آب یا نور (یا هر دو) است. با این حال در فصل گرم این ممکن است نشانه‌ای از دوره خواب طبیعی گیاه باشد.

قهوه‌ای‌شدن برگ‌ها: اگر برگ‌ها رنگ‌شان متمایل به قهوه‌ای شد یا ظاهرشان سرحال نبود این یک نشانه از شروع دوره استراحت یا خواب گیاه است. بهتر است اجازه دهید گیاه روند طبیعی زندگی‌اش را طی کند و آبیاری و تغذیه آن را کم کنید. پس از شروع رشد جدید، آبیاری و تغذیه عادی آن را از سر بگیرید. در این زمان می‌توانید هرگونه شاخ و برگ خراب‌شده را هرس کنید.

خشک‌شدن برگ‌ها در تابستان یا زمستان زرد و خشک‌شدن برگ‌ها نشانه خواب و رکود است. در چنین شرایطی همه شاخ و برگ‌ها را با قیچی ببرید یا به اصطلاح گیاه را کف‌بر کنید، آبیاری را کم کنید و گلدان را یک ماه در جای خنکی بگذارید و اجازه دهید خودش شروع کند به برگ‌دادن.

زردشدن برگ‌ها: به دلیل آبیاری زیاد اتفاق می‌افتد چون آب زیاد مانع تنفس ریشه شده و در این حالت موادی مثل نیتروژن جذب نمی‌شوند و گیاه زرد می‌شود.

گل ندادن: به علت نداشتن خاک خوب است یا مصرف بیش از اندازه کود ازته.

تشویق به گل‌دهی

اکسالیس از پاییز تا بهار گل‌های کوچکی با پنج گلبرگ می‌دهد که به‌صورت خوشه‌ای بالای شاخ و برگ‌ها رشد می‌کنند. گل‌ها هم درست مثل برگ‌ها در شب و در روزهای ابری بسته می‌شوند. نیازی نیست برای گلدهی جدید گل‌های قبلی را بچینید اما این کار باعث می‌شود گیاه منظم‌تر به نظر برسد.

آنچه باعث گل‌دهی گیاه می‌شود تأمین نور کافی خورشید، رطوبت و کود دهی به گیاه است.

گیاهانی که درگیر کمبود مواد غذایی هستند یا اصلا شکوفا نمی‌شوند یا دیر به گل می‌روند اما یک شبدر زینتی سالم و سرحال دوست دارد سال‌به‌سال گل بدهد.

نکته: از نظر گیاه‌شناسی گلدهی برای این گیاه اولویت ندارد اما اگر خودتان گلش را دوست دارید قضیه فرق می‌کند.

۵ تفاوت شبدر و اکسالیس

زندگی+

اکسالیس به دلیل برگ‌های سه‌تایی که دارد شبیه شبدر است به همین علت به آن شبدر زینتی یا دروغین هم می‌گویند با این حال شبدر نیست. در ادامه به پنج تفاوت این گیاهان اشاره می‌کنیم:

۱. این دوگیاه خانواده متفاوتی دارند.
۲. اصالت و زادگاه‌شان هم متفاوت است؛ شبدر اصالتا ایرلندی است و اکسالیس اهل آمریکای جنوبی.
۳. شبدر نمی‌تواند نور کم خانه را تحمل کند ولی اکسالیس با این شرایط سازگار است.
۴. همچنین شبدر گیاهی یک‌ساله و اکسالیس چندساله است که یک دوره خواب هم دارد.
۵. ریشه‌های شبدر رشته‌ای است و شبدر با بذر تکثیر می‌شود اما بیشتر گونه‌های اکسالیس پیاز دارند.

نفوذی آرام اما خطرناک

گیاهان به آفات مبتلا می‌شوند. آنها به بعضی آفات کمتر و به برخی بیشتر دچار می‌شوند. شپشک آردآلود یکی از آفاتی است که هم در باغات دیده می‌شود و هم در گیاهان خانگی. شاید شما دیده باشید؛ یک موجود نرم ریزِ کرکی سفیدِچسبناک که مثل پنبه روی برگ و ساقه‌های گیاه لانه می‌کند.

شپشک‌های آردآلود حشراتی هستند که بال ندارند و پرواز نمی‌کنند اما خوب بلدند جایشان را سفت بچسبند. معمولا هم سروکله‌شان در جاهای گرم و مرطوب پیدا می‌شود. همین ریزه میزه‌های آرام در حالی که از جایشان تکان نمی‌خورند شیره گیاه را می‌مکند تا از گرسنگی نمیرند.

شدت خسارت این آفت به چند مساله بستگی دارد که دو علت آن مهم است؛ اول این‌که اگر تعداد این حشرات کم باشد معمولا آسیب شدیدی به گیاه وارد نمی‌کنند و دوم سن گیاه میزبان است.

در اثر تغذیه شپشک آردآلود معمولا گیاه جوان‌تر آسیب بیشتری می‌بینند.

در مراحل اولیه حمله آفت به گیاه، برگ‌های گیاه زرد می‌شود اما هر چه پیش‌تر برویم و محیط برای زندگی آفت امن باشد، کم‌کم همه گیاه را پژمرده و بی‌حال می‌کند. روش کار شیطان هم نفوذ تدریجی و آرام است.

برای همین هم خداوند در قرآن مؤمنان را از پیروی از «خطوات» شیطان نهی کرده: «یا أَیهَا الَّذِینَ آمَنُوا لا تَتَّبِعُوا خُطُواتِ الشَّیطانِ وَ مَنْ یتَّبِعْ خُطُواتِ الشَّیطانِ فَإِنَّهُ یأْمُرُ بِالْفَحْشاءِ وَ الْمُنْکَرِ.»[۱] اهل لغت «خطوه» را به «فاصله میان دو پا» یا همان «گام» معنا کرده‌اند. یعنی نفوذ شیطان در ابتدای کار گام‌به‌گام و تدریجی است. مثلا از وسوسه شروع می‌کند و قدم‌به‌قدم و تدریجی انسان را به پرتگاه می‌کشاند. وسوسه هم به معنی دعوت به کاری با صدای آهسته است.

شپشک آردآلود هم شگرد مشابهی دارد؛ اول آن‌قدر آرام وارد می‌شود که کسی به خیالش هم نمی‌رسد روزی همین موجود کوچک بخواهد گیاه را از پا بیندازد اما اگر قدرت بگیرد در مدت کوتاهی کل گیاه را درگیر و ضعیف می‌کند؛ مثل یک نفوذی بی سر و صدا.

شگرد شیطان هم برای حرکت نفس به نفس با آدمی است و ابتلای تدریجی و آرامش به گناه.

پیامبراکرم(ص) در روایتی نفوذ آرام شیطان در انسان را به جریان آرام و بی‌سر و صدای خون در بدن انسان تشبیه می‌کنند: «إِنَّ الشَّیطَانَ یجْرِی مِنِ ابْنِ آدَمَ مَجْرَی الدَّم؛ شیطان در وجود انسان‌ها جریان دارد همچون خونی که در رگ‌هاست.»[۲]

۱.[نور آیه۲۱]

۲.[ابن ابی‌الحدید، عزالدین ابوحامد؛ شرح نهج‌البلاغه؛ ج۱۸، ص۳۸۰]

حق با شماست

info@jamejamdaily.ir

روابط عمومی: ۲۳۰۰۴۴۴۴

#بازار-گل-تابلو
جعفری از تهران:
خروجی اتوبان امام رضا(ع) به بازار گل فاقد تابلوی راهنمای مناسب است و رانندگان متاسفانه برای ورود به بازار گل به مشکل برمی‌خورند.

#پارک-دوبل
علیان از تهران:
توقف دوبل خودروها در ۲۰ متری افسریه باعث ترافیک سنگین در این خیابان می‌شود به‌طوری که عبور خودروها با کندی صورت می‌گیرد.

#تردد-شبانه
یک راننده:
یک مسافربر هستم و از این طریق امرار معاش می‌کنم اما طرح منع تردد شبانه باعث کاهش درآمد اینجانب که دارای چهار فرزند هستم، شده‌است.

#پیامک-واکسن
خانی از تهران:
عده‌ای از شهروندان بدون دریافت پیامک به مراکز واکسیناسیون مراجعه می‌کنند که این باعث تشکیل صف‌های طولانی در این مراکز می‌شود. چرا فکری به حال سروسامان دادن به این وضع نمی‌شود؟

#گره-ترافیکی
ملکی از تهران:
گره‌های کور ترافیکی در خیابان گلشن‌دوست در ساعت اوج تردد باعث ایجاد ترافیک تا محدوده خیابان جانبازان می‌شود. لطفا برای حل این مشکل فکری شود.

#دورهمی-کرونا
زیبری از اهواز:
در موج پنجم شیوع ویروس دلتا بیشتر مبتلایان در شهرستان اهواز به صورت خانوادگی درگیر می‌شوند با این حال دورهمی‌ها همچنان برقرار است.

#باشگاه-بدنسازی
حمیدیان از تهران:
با وجود تداوم شیوع ویروس دلتا بیشتر باشگاه‌های بدنسازی فعالیت دارند و مردم با وجود همه هشدارهایی که مسؤولان ستاد ملی مقابله با کرونا می‌دهند در این مراکز حضور می‌یابند.

#بیمه-تکمیلی
شهروندی از تهران:
چرا نظارت درستی روی عملکرد بیمه‌های تکمیلی وجود ندارد و آنها برای پرداخت خسارت بهانه‌های عجیبی مطرح می‌کنند. این درحالی است که همیشه حق بیمه را از حقوق‌مان کم می‌کنند. مسؤولان بیمه مرکزی بهتر است عملکرد این بیمه‌ها را زیر نظر بگیرند تا حقوق شهروندان پایمال نشود.